

Výroční zpráva

Ústředního archivu zeměměřictví a katastru (ÚAZK)

za rok 2018

Sídlo archivu: Pod Sídlištěm 9, 182 11 Praha 8
Tel.: 284 041 681
E-mail: miroslav.kronus@cuzk.cz

Zřizovatel archivu: Zeměměřický úřad. ÚAZK je v organizační struktuře zřizovatele začleněn jako samostatné oddělení Zeměměřické sekce úřadu.

Akreditace: ÚAZK je archivem akreditovaným pro výkon působnosti veřejného specializovaného archivu.

I. Personální podmínky archivu

Vedoucí archivu:	RNDr. Miroslav Kronus
Systemizovaný stav pracovníků:	11
Skutečný stav pracovníků:	11
Funkční zařazení pracovníků:	1 vedoucí samostatného oddělení 7 archivářů 3 operátoři IKT

II. Celkové množství uložených archiválií

Počet fondů:	23
Počet sbírek:	7
Počet běžných metrů celkem:	1146
Počet evidenčních jednotek:	87968

Stupeň zpracovanosti - metráž	počet b.m.	%
Nezpracováno:	502	44
Zpracováno:	644	56
Z toho inventarizováno:	441	39

Stupeň zpracovanosti - evid. jednotky	počet	%
Nezpracováno:	3153	4
Zpracováno:	84815	96
Z toho inventarizováno:	77619	88

Počet archivních pomůcek:	32
---------------------------	----

III. Výběr a zpracování archiválií

Archiv přejímá přírůstky v mimoskartačním i skartačním řízení, v roce 2018 bylo celkem převzato 90 dodávek. V mimoskartačním řízení se jednalo o povinné výtisky kartografické a další produkce Zeměměřického úřadu a tradičně také o dary od soukromých osob. Ve skartačním řízení byly s cílem podchytit materiály tvořící základ historického mapového archivu posouzeny skartační návrhy katastrálních úřadů pro Karlovarský kraj a pro Jihočeský kraj a skartační návrh Zeměměřického úřadu.

Přírůstky byly roztříděny do fondů a sbírek, část z nich byla bez delšího odkladu zpracována databázovou inventarizací a zařazena do struktury příslušné inventární jednotky, ostatní byly provizorně uloženy do nezpracovaného materiálu k inventarizaci pozdější.

Vnitřní skartace duplicit a multiplicit byla jako každý rok prováděna zejména u některých přírůstků, a to buď před jejich přijetím a evidováním, nebo v rámci následného archivního zpracování.

Data o inventarizovaných archiváliích jsou soustřeďována v databázi, jejíž vybrané části jsou publikovány v aplikaci Vademecum <http://uazk.cuzk.cz/vademecum/>. V roce 2018 probíhala inventarizace zejména ve Sbírce kartografických děl pro školy a veřejnost, ve Sbírce tematických a účelových map pro hospodářskou, vědeckou a úřední potřebu, v písemném operátu stabilního katastru a ve fondech Katastrální a měřické předpisy a technické předpisy pro geodetické a kartografické práce, Státní mapová díla v systému S-JTSK, Základní mapy ČR a Zeměměřický úřad a jeho předchůdci.

K 31. prosinci 2018 obsahovala archivní databáze 158 224 publikovaných a 1158 nepublikovaných záznamů o jednotlivých archiváliích:

- fondy katastrální: 66 851 záznamů;
- fondy topografických a základních map: 65 952 záznamů;
- Sbírka kartografických děl pro školy a veřejnost: 17 313 záznamů;
- Sbírka tematických a účelových map pro hospodářskou, vědeckou a úřední potřebu: 4417 záznamů;
- katastrální a měřické přepisy: 3688 záznamů;
- ostatní fondy a sbírky: 3 záznamy;
- fond Zeměměřický úřad a jeho předchůdci (nepublikováno): 1158 záznamů.

Spolu s inventarizací fondů a sbírek je do samostatného modulu archivní databáze postupně zpracovávána i archivní příruční knihovna, čítající ke konci roku 3089 záznamů.

IV. Využívání archiválií

V roce 2018 navštívilo badatelnu ÚAZK 117 badatelů, kteří uskutečnili celkem 266 návštěv. Z vyhledaného a předloženého materiálu jim bylo vyhotoveno 648 kopií, dalších 61 kopií bylo vyhotoveno a odesláno na základě písemné žádosti doručené do archivu. Zároveň bylo vyřízeno i 165 převážně e-mailových dotazů na archiválie. Pro úřední potřebu bylo vykonáno celkem 5 rešerší, pro soukromou potřebu 4 rešerše.

V. Propagace archivu a archiválií

Vedle uspokojování badatelských potřeb je důležitou součástí činnosti ÚAZK i popularizace historie kartografie. Archiv se podílel na významných akcích roku 2018, například na konferenci k pětistému výročí Klaudyánovy mapy Čech (Litoměřice) nebo na výstavě Labyrintem dějin českých zemí (Pražský hrad).

V návaznosti na úspěšnou a hojně navštívenou loňskou vlastní konferenci k výročí 200 let od založení stabilního katastru ÚAZK zpracoval a vydal sborník referátů

týkajících se mimo jiné popisu a současného využití starých katastrálních operátů v oblasti historických bádání, genealogie nebo tvorby retrospektivních informačních systémů.

Výročí Klaudyánovy mapy i dalším tématům byly věnovány přednášky a články pracovníků archivu RNDr. Tomáše Grima, Ph.D. (10 přednášek) a Mgr. Martina Buchlovského (1 přednáška a články v Geodetickém a kartografickém obzoru, Zeměměřiči a sborníku k výročí stabilního katastru).

Reprodukce archiválií ÚAZK jsou pravidelně využívány na výstavách, které pro návštěvníky přepážkové haly budovy Českého úřadu zeměměřického a katastrálního připravuje Obchodní oddělení Zeměměřického úřadu. Panely těchto krátkodobých výstav jsou i po jejich ukončení trvale dostupné na webových stránkách archivu.

Výročí 100 let od vzniku samostatného státu byla v závěru roku věnována i tradiční jednodenní výstava pro zaměstnance úřadů dislokovaných v centrální budově resortu, pořádaná přímo v prostorách ÚAZK.

V průběhu roku se v ÚAZK uskutečnilo celkem 11 exkurzí, které byly pořádány pro studenty Přírodovědecké fakulty UK Praha (3x), Filozofické fakulty UK Praha, Masarykovy univerzity Brno, České zemědělské univerzity Praha, Střední průmyslové školy zeměměřické Praha, Otto-Hahn-Schule Hamburg, pro studenty zeměměřictví z Turecka, pro archiváře z Národního archivu v Praze a pro pracovníky Staatsbetrieb Geobasisinformation und Vermessung Sachsen.

Z výstavy v prostorách ÚAZK

VI. Skenování archiválií, poskytování dat

Pokračovala systematická digitalizace rozsáhlých inventárních jednotek. Na stolovém skeneru byla naskenována další část originálních map stabilního katastru Čech. Souběžně s tím probíhalo na velkoformátovém válcovém skeneru skenování dalších velkých archivních celků, zejména katastrálních map 1:1000 a 1:2000 a postupných vydání Státní mapy odvozené 1:5000.

Celkem bylo v roce 2018 naskenováno 31 862 map, z čehož bylo 10 125 originálních map stabilního katastru a zbytek tvořily mapy z jiných archivních jednotek. Podle potřeby jsou skenovány i archiválie na základě požadavků badatelů a pro katastrální úřady je na stolovém skeneru zajišťováno skenování těch grafických předloh, které není možné zpracovat na jejich válcových skenerech.

Český Brod na katastrální mapě 1:1000 z roku 1922

Dálkový přístup k archiváliím ÚAZK je realizován prostřednictvím mapové kompozice Archivní mapy v Geoprohlížeči ČÚZK na <https://geoportal.cuzk.cz/> a zároveň i prostřednictvím samostatné stejnojmenné aplikace <https://archivnimapy.cuzk.cz/>. Ta byla v roce 2018 obohacena o další dávku originálních map stabilního katastru, o postupná vydání Státní mapy odvozené 1:5000 a také o elektronickou verzi panelů výstav připravovaných Obchodním oddělením Zeměměřického úřadu v přepážkové hale (viz bod V).

VII. Stav archiválií, konzervace a restaurování

Fyzický stav spravovaných archivních souborů je dobrý. Jako poškozené lze hodnotit méně než 3 % archiválií.

Konzervace a restaurování archiválií nejsou vlastními silami zajišťovány. Drobné a jednoduché zásahy se v případě potřeby provádějí na místě průběžně.

VIII. Ostatní úkoly

Jako završení nedávné stavební rekonstrukce byla pro prostory depozitáře v Pardubicích získána akreditace ministerstva vnitra. Tímto aktem získal ÚAZK oprávnění užívat tyto prostory pro trvalé uložení papírových archiválií.

Z depozitáře v Pardubicích

Pro budoucí širší pojetí, než je pouze historický mapový archiv, byla vypracována „Analýza dalšího rozvoje ÚAZK“ jako útvaru pečujícího i o zásadní dokumentační fondy a archivovaná digitální data současných odborných útvarů Zeměměřické sekce úřadu.

Výroční zpráva Zeměměřického úřadu je publikována na <https://www.cuzk.cz/Urady/Zememericky-urad/Zpravy-ZU/Vyrocní-zpravy-ZU-souhrne-informace.aspx>

Výroční zpráva ÚAZK je publikována na <https://www.cuzk.cz/Urady/Zememericky-urad/Dalsi-informace/UAZK/Prohlizeni-archivalii,-archivni-mapy.aspx>

V Praze dne 25. února 2019

RNDr. Miroslav Kronus
vedoucí ÚAZK
podepsáno elektronicky